

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3011/2022. (I. 13.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria, mint felülvizsgálati bíróság Kfv.I.38.042/2020/3. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (dr. Kiss Árpád Ügyvédi Iroda, eljáró ügyvéd: dr. Kiss Árpád) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése alapján előterjesztett alkotmányjogi panaszában a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv.I.38.042/2020/3. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte, mivel álláspontja szerint a végzés ellentétes az Alaptörvény XXIV. cikkének (1) bekezdésével, valamint a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésével.
- [2] A támadott bírósági határozat, az alkotmányjogi panasz és a mellékelt dokumentumok alapján az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy előzménye a következőképpen foglalható össze.
- [3] 1.1. Az indítványozónak a rá vonatkozó – az ellene kémkedés büntette megalapozott gyanúja miatt folytatott eljárásban keletkezett, a minősített adat védelméről szóló 2009. évi CLV. törvény hatálya alá tartozó – adatokkal kapcsolatos megismerési kérelmét a Készenléti Rendőrség elutasította, amely határozat elleni keresetnek a Fővárosi Törvényszék helyt adott és az alperest új eljárásra utasította. Az új eljárásban hozott határozat ellen az indítványozó keresettel élt, amelyet a Fővárosi Törvényszék 2020. szeptember 14-én hozott ítéletével elutasított.
- [4] 1.2. Az indítványozó felülvizsgálati kérelmét a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv.I.38.042/2020/3. számú végzésével visszautasította. Végzésében a Kúria megállapította, hogy az indítványozó 2020. november 24-én jogi képviselő megjelölésével terjesztette elő a felülvizsgálati kérelmet és igazolási kérelmét, figyelemmel arra, hogy a benyújtási határidő 2020. november 9. napján lejárt. A Kúria megállapítása szerint a felülvizsgálati kérelmet a meghatalmazott ügyvéd helyett dr. T. K. ügyvédjelölt írta alá.
- [5] A Kúria végzésének indokolásában kifejtette, hogy a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (továbbiakban: Kp.) 27. § (1) bekezdés a) pontja alapján a törvényszék végzése elleni fellebbezési eljárás kivételével a Kúria előtt kötelező a jogi képviselet, a Kp. 27. § (2) bekezdése értelmében ügyvédjelölt és ügyvédi kamarai nyilvántartásba vett jogi előadó a törvényszék végzése elleni fellebbezés kivételével a Kúria előtt – az iratok megtekintése, azokról másolat kérése, vagy készítése kivételével – nem járhat el, továbbá a Kp. 27. § (4) bekezdése értelmében a kötelező képviseletre egyebekben a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) szabályait kell alkalmazni.
- [6] A Kúria indokolása szerint a Pp. 75. § (1) bekezdése sorolja fel, hogy kötelező jogi képviselet esetén kit kell jogi képviselőnek tekinteni, így az a) pont értelmében az ügyvéd és az ügyvédi iroda jogosult az eljárásra, míg a (3) bekezdés szerint az ügyvédjelölt és az ügyvédi kamarai nyilvántartásba vett jogi előadó a jogi képviseletre kötelezett fél nevében kizárólag az iratok megtekintése, azokról másolat kérése, vagy készítése érdekében járhat el. A Pp. 74. § (2) bekezdése értelmében pedig, ha a perorvoslati kérelmet előterjesztő fél jogi képviselővel nem rendelkezik – annak ellenére, hogy a jogi képviselő meghatalmazásának szükségességéről a bíróság a perorvoslattal megtámadható határozatban tájékoztatta –, a perorvoslati kérelmet a bíróság hiánypótlási felhívás nélkül visszautasítja.
- [7] A Kúria megállapítása szerint a perbeli esetben a kötelező jogi képviseletről a bíróság a perorvoslattal megtámadható határozatban ugyan nem tájékoztatta az indítványozót, de arról az indítványozó tudomással bírt, hiszen jogi képviselő útján kívánta benyújtani a felülvizsgálati kérelmét, így szükségtelen volt hiánypótlás keretében a kötelező jogi képviseletről tájékoztatni. Mivel azonban a felülvizsgálati kérelmet a Kúria előtti eljárásra

nem jogosult ügyvédjelölt írta alá, a Kúria megállapítása szerint úgy kell tekinteni, hogy az indítványozó jogi képviselő nélkül nyújtotta be a felülvizsgálati kérelmét, ezért azt a Kp. 27. § (4) bekezdése folytán alkalmazandó Pp. 74. § (2) bekezdése alapján azt vissza kellett utasítani.

- [8] 2. Az indítványozó – főtitkári felhívásra kiegészített és egységes szerkezetbe foglalt – alkotmányjogi panaszában az Alaptörvény XXIV. cikkének (1) bekezdése, valamint a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdése sérelmére hivatkozva állította a Kúria végzésének alaptörvény-ellenességét.
- [9] Alkotmányjogi panaszában az indítványozó mindenekelőtt kifogás tárgyává tette, hogy a Kúria a Kp. 27. § (2) bekezdését tévesen idézte, ügyvédjelöltet ugyanis e jogszabályhely nem említ, továbbá a Pp. 75. § (3) bekezdésére történő kúriai hivatkozás nem felel meg teljeskörűen a tényállásnak, ugyanis nem tesz említést arról, hogy a beadvány a jogi képviselő elektronikus aláírását is tartalmazza.
- [10] Ellentmondásosnak látta az indítványozó azt is, hogy – miközben a visszautasítás indoka a jogi képviselő nélküli eljárás volt –, a kúriai (egyébként a jogi képviselőnek megküldött) végzésben foglalt megállapítás szerint, a Pp. 74. § (2) bekezdésével kapcsolatban nem bír jelentőséggel az, hogy a támadott törvényszéki határozat jogszabály sértően nélkülözi a jogorvoslati lehetőségeket, mivel az indítványozó jogi képviselője útján kívánta benyújtani a felülvizsgálati kérelmet.
- [11] Az indítványozó szerint a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogát sérti az, hogy a Kúria végzésének „erőltetett” indokolásán érezhető a magyar állam egyik szervének, az alperesnek az előnyösebb helyzetbe hozása, amely sértette egyúttal az indítványozónak a jogorvoslati és a részrehajlásmentes hatósági ügyintézéshez való jogát is.
- [12] Az indítványban foglaltak szerint a Kúria döntése nemcsak elfogult, hanem hibás jogértelmezésen is alapul, hiszen a digitális aláírásra vonatkozó szabályokat nem a rendeltetésének megfelelően értelmezte a Kúria, az ügyvédeknek biztosított digitális aláírás ugyanis fokozott biztonságú, a közbizalmat és a hitelességet leginkább erősítő intézmény, amelyet pont azzal a céllal hoztak létre, hogy azt senki ne kérdőjelezhesse meg. A Kúria pedig az ügyben pont ezt a körülményt hagyta figyelmen kívül, jelesül azt, hogy a felülvizsgálati kérelem az indítványozó ügyvédjének elektronikus aláírásával került benyújtásra, ezt a körülményt a Kúria maga sem kérdőjelezte meg és az indítványozó szerint a jogi képviselet nem sérül azáltal, ha egy ügyvédjelölti aláírás is szerepel a beadványon.
- [13] 3. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdéseiben meghatározottak alapján mindenekelőtt az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie, ezért az Alkotmánybíróság tanácsban eljárva elsőként azt vizsgálta, hogy az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerinti indítvány megfelel-e az alkotmányjogi panasz előterjesztésére vonatkozó, törvényben meghatározott követelményeknek. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság további feltételeként határozza meg, hogy az alkotmányjogi panasz felvesse a bírői döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést tartalmazzon. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását.
- [14] 3.1. Az indítványozó jogi képviselője a Kúria végzését 2021. január 31. napján vette át, az alkotmányjogi panaszt 2021. április 1-jén, az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerint megállapított határidőn belül nyújtotta be. Az indítványozó megjelölte az Alkotmánybíróság hatáskörére vonatkozó törvényi rendelkezést, a sérelmezett bírői döntést és kifejezett kérelmet annak megsemmisítésére, az Alaptörvény megsérteni vélt rendelkezéseit, és az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét. Az indítványozó a bírői döntés alapjául szolgáló eljárásban felperes volt, így érintettsége megállapítható, úgyszintén az is, hogy jogorvoslati lehetőségeit kimerítette. Megállapította az Alkotmánybíróság ugyanakkor azt is, hogy az indítványozó kizárólag az ügyében hozott kúriai végzést támadta, míg a XXIV. cikk (1) bekezdése az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint a hatósági eljárásra vonatkozik, ezért az ezzel kapcsolatban kifejtett indokolást a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdése állított sérelme körében értékelte.
- [15] Fentiekre tekintettel az Alkotmánybíróság az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdése vonatkozásában kifejtett indokolás alapján vizsgálta az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt további feltételeit.

- [16] 3.2. Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésébe foglalt tisztességes bírósági tárgyaláshoz való joga és a jogorvoslathoz való joga sérelme kapcsán ténylegesen azt kifogásolta, ahogyan a Kúria a felülvizsgálati kérelem aláírásának módját a Pp. és a Kp. szabályaival összefüggésben értékelte.
- [17] Az Alkotmánybíróság megállapítása szerint azonban nem alkotmányossági, hanem – az Alaptörvény 25. cikkének (1) és (2) bekezdése alapján – bírósági hatáskörbe tartozó törvényességi kérdés annak elbírálása, hogy szabályszerűnek tekinthető-e a papíralapon az ügyvédjelölt által, míg elektronikusan az eljáró ügyvéd által aláírt felülvizsgálati kérelem.
- [18] Az Alkotmánybíróság megállapítja továbbá, hogy az indítványozói állítás miszerint a Kúria a pártatlanság követelményét megsértve, az alperes Készenléti Rendőrség, mint állami szerv javára döntött volna, olyan szubjektív indítványozói vélekedés, amely az alkotmányjogi panaszban értékelhető indokolásra nem került.
- [19] Az Alkotmánybíróság már több ügyben kimondta, hogy a bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamenyny – vélt, vagy valós – jogsérelem orvoslása eszközének, ellenkező esetben az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna. A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Ez a jogkör azonban nem teremthet alapot arra, hogy minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan (állítólagos) jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor, mely egyéb eszközzel már nem orvosolható {lásd például: 3145/2015. (VII. 24.) AB határozat, Indokolás [55]}.
- [20] Az indítványozó a fentiekben kifejtettek szerint, a támadott bírói döntéssel kapcsolatosan nem állított olyan alaptörvény-ellenességet, amelyet alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként lehetne értékelni, vagy amely felvetné a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét.
- [21] 4. Az Alkotmánybíróság mindezeket figyelembe véve megállapította, hogy az eljárás tárgyát képező alkotmányjogi panasz nem felel meg részben az Abtv. 27. §-ában, részben a 29. §-ában szabályozott befogadási feltételeknek, ezért az indítványt az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdései, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdésének a) és h) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2021. december 14.

Dr. Juhász Miklós s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Juhász Miklós s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Czine Ágnes
alkotmánybíró helyett

Dr. Juhász Miklós s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Horváth Attila
alkotmánybíró helyett

Dr. Juhász Miklós s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Juhász Imre
előadó alkotmánybíró helyett

Dr. Juhász Miklós s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Sulyok Tamás
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/947/2021.

